Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Íslenskar ritæfingar, 6. bekk E, 1925 - 1926

Bjarni Benediktsson – Menntaskólinn í Reykjavík – Stílar - Ritgerðir

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Uppvaxtar- og námsár
Askja 1-1, Örk 7

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

6. bekk. E

Bjarni Benediktsson

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

1, Bjarni Benediktsson

Óskar

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

1 æfing

Þessi ferestur kom af því, að presturinn kom ekki. Hefirðu keyrt til nýja prestins? Eg óskaði hvorki né vænti neins frests. Glögt er gests augað. Hefirðu lýtið til þessa ágæta hests. Eg tel ekkert last í þessu og segji ~~konum~~ það ekki honum til lasts. Það er ekkert hald né traust í þessu. Það skildi engin gjöra að leita halds og trausts hjá honum. Konan gætir bús og barna. Bundinn er sá sem ~~barns~~ barsins gætir. Er nýtt vatn í flöskuni? Þorstinn er ekki vatns ~~vannur~~ vandur.

1. æfing

Þessi frestur kom af því, að presturinn kom ekki. Hefirðu keyrt til nýja prestins? Eg óskaði hvorki né vænti neins frests. Glögt er gests augað. Hefirðu litið til þessa ágæta hests. Eg tel ekkert last í þessu og segi það ekki honum til lasts. Það er ekkert hald né traust í þessu. Það skyldi enginn gjöra að leita halds og trausts hjá honum. Konan gætir bús og barna. Bundinn er sá sem barnsins gætir. Er nýtt vatn í flöskunni? Þorstinn er ekki vatns vandur.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Hún var fegin að koma í land. Það sást
aldrei til ~~land~~ lands í háfan mánuð. Ég
barga, alt af sjálf á hálf[s] mánaðar fresti. Sjáfs
er höndin hollust. ~~Viltu~~, [þú vilt] ekki vera fyninn,
drengur litli, en þetta sem þú sagðir núna,
var engin fyndni. Hana sundlar, ef hún
ríður yfir straum harða á, og ens ef hún
ríður í niða mirkri 3,5

2. æfing

Svo bjargast býr sem ernir. Hún lyfir í mestu
örbirgð. Eins byrði er öðrum létt. Það er seint að byrga
brunninn, þegar barnið er dottið ofan í. Það
~~birti svo mikið með dagmálunum, að ég hélt,~~

Hún var fegin að koma í land. Það sást
aldrei til lands í halfan mánuð. Ég
barga alt af sjáf á hálfs mánaðar fresti. Sjálfs
er höndin hollust. Þú vilt vera fyndinn,
drengur litli, en þetta sem þú sagðir núna,
var engin fyndni. Hana sundlar, ef hún
ríður yfir straum harða á, og eins ef hún
ríður í niða myrkri 3,5

2. æfing

Svo bjargast býr sem ernir. Hún lifir í mestu
örbirgð. Eins byrði ~~er~~ er öðrum létt. Það er sant að
byrgja brunninn, þegar barnið er dottið ofan í.
Það birti svo mikið með dagmálum, að ég hélt,

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

að það yrði burt í dag, en nú hefir hann
~~Hin~~ byrgt sig aftur með hádeginu. Jón á
ögnar mergð af sauðum. Hún syrgir hann enn
og hefir ~~ala~~ altaf ~~og~~ syrgt hann. ~~Hin~~ Nú
syrtir að í nöðrinu aftur; þetta er mikill sorti.
Hann yrðir þá ekki þess, að svara þeim einu orði.
Hann yrti þá lengi fyrir sér, en yrti ekki
á þá. Það sýnist lefnast líf með manninum,
sem druknaði, en þó getta þeir ekki lífgað
hann, læknarnir. Þú átt það skilið, að eg fylgi
þér, því að engin hefir fylgt mér eins oftt og
þú. Hann auga-fylti sig, og gat svo ekki fylgt
þeim heim. 4,5

að það yrði burt í dag, en nú hefir hann
byrgt sig aftur með hádeginu. Jón á
ögnar meggð af sauðum. Hún syrgir hann enn
og hefir altaf syrgt hann. Nú
syrtir að í nöðrinu aftur; þetta er mikill sorti.
Hann yrði þá ekki ~~þess~~ þess, að svara þeim
einu orði. Hann virti þá lengi fyrir sér, en yrti ekki
á þá. Það sýnist lifnast líf með manninum,
sem druknaði, en þó geta þeir ekki lífgað
hann, læknarnir. Þú átt það skilið, að eg fylgi
þér, því að enginn hefir fylgt mér eins oft og
þú. Hann augafylti sig, og gat svo ekki fylgt
þeim heim. 4,5

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

3. æfing

Mér syndist maður leynast undir garðinum. Hann
fylgdi mér alveg heim að dyrum. Þetta er fallegt
dýr, en það er líka dýrt. Skildi maðurinn, sem
fylti sig komast heim. Þú ert líkur uglunni,
þegar þú ert ylgdur á brúnina. Sjósóttin er
siki sem flestum batnar fljótt, þegar þeir
koma á land. Áin streymir hart niður eftir hall-
anum. Skildi maðurinn koma í kveld. Hann
ætlaði að reina, að laumast í burtu, en gat
það ekki. Raunin er ólignust. Það er margt
andsteimi í heiminum. Nú syrtir að í norðrinu,
og myrkrið skellur á, svo þú getur naumast ratað

3. æfing

Mér syndist maður leynast undir garðinum
Hann fylgdi mér heim að dyrum. Þetta er fallegt
dýr, en það er líka dýrt. Skyldi maðurinn, sem
fylti sig komast heim. Þú ert líkur uglunni
þegar þú ert ylgdur á brúnina. Sjósóttin er
syki sem flestum batnar fljótt, þegar þeir
koma á land. Áin streymir hart niður eftir
hallanum. Skyldi maðurinn koma í kveld.
Hann ætlaði að reyna að laumast ~~brott~~ í
burtu en gat það ekki. Raunin er ólygnust. Það
er margt andstreymið í heiminum. Nú syrtir
að í ~~þá~~ norðrinu, og myrkrið skellur á, svo þú getur

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

heim. 6

4. æfing

Skyldi hann ætla að rigna lengi. Í dag er ~~lýngt~~ lygnt veður. Það er fagurt á grundunum fyrir utan Ystu-Grund. Hann er hryggur í huga. Hann er hygginn maður. Ykkur leiðist þetta. Þið neyðist til þess. Hann neyddist til að leyfa honum það. Hún fékk leyfi til þess hjá mömmu sinni. Skyldi hann vilja fylgja henni ~~henni henni~~ heim. Það er lygnt í lautunum í hrauninu, þó annarstaðar sé hvast. Í miklum þyrkingi, ~~kemur~~ kemur kyrkingur í grasið. Það þarf að hýsa hestana þegar slydda er. 7

naumast ratað heim.

4. æfing.

Skyldi hann ætla að ~~koma~~ rigna lengi. Í dag er lygnt veður. Það er fagurt á grundunum fyrir utan Ystu-Grund. Hann er hryggur í huga. Hann er hygginn maður. Ykkur leiðist þetta. Þið neyðist til þess. Hann neyddist til að leyfa honum það. Hún fékk leyfi til þess hjá mömmu sinni. Skyldi hann vilja fylgja henni heim. Það er lygnt í lautunum í hrauninu, þó annarstaðar sé hvas. Í miklum þyrkingi, kemur kyrkingur í grasið. Það þarf að hýsa hestana þegar slydda er

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

5. æfing.

Mér þykir lýklet, að hann vilji styrkja þig eitt hvað; hann hefir margan styrkt, sem minni voru lýkur til að hann stýkti. Ég skal merkja þenan kassa; hver merkti hinn? Myrkrið fellur á. Þú fér ekki að fara héðanaf; það er mykt af nóttu. Sorgin er sár. ekkjan syrgir enn mann sinn. Hún söng vel í fyrra-kveld, en þó syngur hún betur í kveld. Reyndu aftur. Það er nýtt vatn í flöskuni; það er því drykkur. Fyrir hvern ertu að flytja þennan nýja fisk? Þú ert býsna berður þykir mér. Hann stóð undir syðra húsin. Það er sterk stoð, sem styður þessa sperru. Þú

5. æfing

Mér þykir líklegt, að hann vilji styrkja þig eitt hvað; hann hefir margan styrkt, sem minni voru líkur til að hann styrkti. Ég skal merkja þennan kassa; hver merkti hinn? Myrkrið fellur á. Þú fer ekki að fara héðanaf; það er orðið myrkt af nóttu. Sorgin er sár. Ekkjan syrgir enn mann sinn. Hún söng vel í fyrrakveld, en þó syngur hún betur í kveld. Reyndu aftur. Það er nýtt vatn í flöskunni; það er því góður drykkur. Fyrir hvern ertu að flytja þennan nýja fisk? Þú ert býsna berorður þykir mér. Hann stóð undir syðra húsinu. Það er sterk stoð, sem styður þessa sperru. Þú

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

mátt verða feginn, ef hann vill styðja þig. 6

Æfing.

Guðlaugur hefir líklega merkt þennan kassa. Margt fer öðruvísi en ætlað er. Hann styrkti sperruna með stoð. Hann vill feginn mega styðja þig. Nú er orðið myrkt af nóttu. Er fólkið alltaf að flytja sig, þarna syðra? Hann syngur vel, en hún söng betur 7,5

7. æfing

~~Fók~~ Fólkið syngur vel. Hann styður sig upp við stoðina. Það fiskast mikið syðra. Nú er næturmyrkrið farið að styttast. Hver styrkir hann. Ég vil flytja þessa kistu til, en get það ekki; hún er

mátt verða fegin, ef hann vil styðja þig. 6

Æfing.

Guðlaugur hefir líklega merkt þennan kassa. Margt fer öðruvísi en ætlað er. Hann styrkti sperruna með stoð. Hann vill feginn mega styðja þig. Nú er orðið myrkt af nóttu. Er fólkið alt af það flytja sig, þarna syðra? Hann syngur vel, en hún söng betur. 7,5

7. æfing

Fólkið syngur vel. Hann styður sig upp við stoðina. Það fiskast mikið syðra. Nú er næturmyrkrið farið að styttast. Hver styrkir hann. Ég vil flytja þessa kistu til, en get það ekki; hún er

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

svo þung. Hver hefir merkt þenan stokk? Það er
margt í þessum litla kassa. Maðurinn vill
fynna þig. Hann hitti mig úti á velli. Hann var
fylgja ömmu til mömmu sinnar. Er þetta ný bók,
sem þú keiptir? 7

7. æfing.

Við hvað styður þú þig? Það er skyld
min að fylgja ykkur yfir brúna. Nú
syrtir að í suðrinu og myrkrið skllur á.
Leiðin styttist óðum. Ég get ekki keypt
þessa kistu. Það þarf að styrkja þessa
stð. Þau flytja sig annað hvrt ár. Þetta eru
ljótu þyngslin. Hann sat á þingi. Þetta er

svo þung. Hver hefir merkt þennan stokk? Það er
margt í þessum litla kassa. Maðurinn vill
fynna þig. Hann hitti mig úti á velli. Hann
að fylgja ömmu sinni til mömmu sinnar. Er þetta
ný bók, sem þú keyptir. 7

7. æfing

Við hvað styður þú þig? Það er skylda
min að fylgja ykkur yfir brúna. Nú
syrtir að í suðrinu og myrkrið skellur á.
Leiðin styttst óðun. Ég get ekki keypt
þessa kistu. Það þarf að styrkja þessa
stoð. Þau flytja sig annað hvort ár. Þetta
ljótu þyngslin. Hann sat á þyngi. Þetta

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

stórt kolastykki 8

Æfing

~~Skrara~~ Skrifarinn.

Maður nokkur beiddi annan, að skrifa ~~bréf~~ bréf fyrir sig. Skrifarinn mælti: „Eg get það ekki af því mér er ilt í fæti." Maðurinn sagði: „Eg ætla ekki að senda þig neitt, svo þú þarft ekki þessvegna að teljast undan því". „Þú hefir rétt að mæla," svaraði skrifarinn; „en eg skal sega þér nokkuð; í hvert sinn sem eg skrifa bréf fyrir einhvern, þá er eg líka sóttur til að lesa það, því að engin annar getur lesið

stórt kolastykki 8.

Æfing

Skrifarinn.

Maður nokkur beiddi annan, að skrifa bréf fyrir sig. Skrifarinn mælti: „Eg get það ekki af því mér er ilt í fæti." Maðurinn sagði: „Eg ætla ekki að senda þig neitt, svo þú þarft ekki þessvegna að teljast undan því". „Þú hefir rétt að mæla," svaraði skrifarinn; „en eg skal segja þér nokkuð; í hvert sinn sem eg skrifa bréf fyrir einhvern, þá er eg líka sóttur til að lesa það, því að enginn annar getur lesið

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

skriftina mína. 7,5

10. æfing

Hið góða lækninga-blað.

Kona nokkur í Vínarborg, sem lá veik, sagði við son sinn: „Far þú nú, barnið mitt, og reyndu að ná í einhvern lækni, því eg þoli ekki lengur við fyrir verkjum." Pilturinn fór til tveggja lækna, en hvorugur þeirra vildi fara með honum, því að í Vínarborg kostar vitjun sjúkra eitt gyllini, en hann gat engri borgun lofað þeim. Þegar hann var á leiðinni til þriðja læknisins, mætti hann Jósef

skriftina mína. 7,5

10. æfing

Hið góða ~~lækna-blað~~ lækninga-blað.

Kona nokkur í Vínarborg, sem lá veik, sagði við son sinn: „Far þú nú, barnið mitt, og reyndu að ná í einhvern lækni, því eg þoli ekki lengur við fyrir verkjum." Pilturinn fór til tveggja lækna, en hvorugur þeirra vildi fara með honum, því að í Vínarborg kostar vitjun sjúkra eitt gyllini, en hann gat engri borgun lofað þeim. Þegar hann var á leiðinni til þriðja læknisins, mætti hann Jósef

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

keisara, sem kom akandi hægt og hægt í opnum vagni. Pilturinn þekti ekki keisarann, en hélt, að það væri einhver ríkur herra maður; hann vildi nú reyna lukku sína og bað hann að gefa sér eitt gyllini „Getur þú ekki komist af með ~~minn~~ minna"? spurði ~~keisarann~~ keisarinn; „Nú" mælti ~~piltur~~ pilturinn og sagði honum hvernig á stóð

II æfing

Hann hafði heyrt frá því sagt, að villi-menn kveiktu eld, með því að núa saman tveim ~~st stykum~~ spítum. Nú bar svo við að einn dag feldi hann

keisara, sem kom akandi hægt og hægt í opnum vagni. Pilturinn þekti ekki keisarann, en hélt, að það væri einhver ríkur herra maður; hann vildi nú reyna lukku sína og bað hann að gefa sér eitt gyllini; „Getur þú ekki komist af með minna"? spurði keisarinn; „Nei", mælti pilturinn, og sagði honum hvernig á stóð

II æfing

Hann heyrt frá því sagt, að villi-menn kveiktu eld með því að núa saman tveim spýtum. Nú bar svo við að einn dag feldi hann

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

lamadýr með steinöxi, datt honum þá í hug að reyna að kveikja eld á villtó manna hátt, til þess að sjóða við ketið hann valdi sér hentugar spýtur og neri þeim saman með af kappi miklu; en þegar að því var komið að færi að rjúka úr spýtunum, var hann jafnan orðinn svo þreyttur í handleggjunum, að hann varð að hvíla sig um stund, en á meðan kólnaði tréð, og hann varð að byrja af nýju. 6,5

12 æfing

Heimskingjarnir

Bóndi nokkur ofan úr sveit kom einu sinni

lamadýr með steinöxi, datt honum þá í hug að reyna að kveikja eld á villi manna hátt, til þess að sjóða við ketið hann valdi sér hentugar spýtur og neri þeim saman af kappi miklu; en þegar að því var komið að færi að rjúka úr spýtunum, var hann jafnan orðinn svo þreyttur í handleggjunum, að hann varð að hvíla sig um stund, en á meðan kólnaði tréð, og hann varð að byrja af nýju

12. Æfing

Heimskingjarnir

Bóndi nokkur ofan úr sveit kom einu sinni

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

í kaupstað, og gekk þar inn í veitinga-
hús. Þegar hann nú sá, hvesu drykkju-
stofan var skrautleg, og húsbúnaðurinn ríkulegur,
varð hann hissa og sagði við veitingakonuna:
„Hvaðan fáið þér alla þessa peninga?"
Hún brosti við og mælti: „Heimskingjarnir
koma með þá." Þetta heyrði annar maður,
sem stóð í dyrunum; hann hét Meyer,
og var meistari í timbursmíði. Honum
varð nú litið á gestina, sem þar sátu,
og sá hann, að þeir voru fölir í andliti og
kinnfiskasognir, rauðeygðir, vífnir og
tættir. 6

í kaupstað, og gekk þar inn í vatnga-
hús. Þegar hann nú sá, havrsu drykkju-
stofan var skrautleg og húsbúnaðurinn ríkulegur
varð hann hússa og sagði við veitingakonuna:
„Hvaðan fáið þér allar þessa peninga?"
Hún bosti við og mælti: „Heimskingjarnir
koma með þá". Þetta heyrði annar maður
sem stóði dyrunum, hann hét Meyer
og var meistari í timbursmíði. Honum
varð nú litið á gestina, sem þar sátu,
og sá hann, að þeir voru fölari í andliti og
kinnfisksogrir, rauðeygðir, vífnir og
tættir.

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Þingmenn eru 40, og ~~eru~~ þrír ráðherrar

© Borgarskjalasafn Reykjavíkur